

РЕШЕНИЕ

№ 2778

гр. София, 08.06.2020 г.

В ИМЕТО НА НАРОДА

АДМИНИСТРАТИВЕН СЪД - СОФИЯ-ГРАД, XIV КАСАЦИОНЕН СЪСТАВ, в открито заседание на 29.05.2020 г. в следния състав:

ПРЕДСЕДАТЕЛ: Евгения Иванова

**ЧЛЕНОВЕ: Жанета Малинова
Луиза Христова**

при участието на секретаря Наталия Дринова и при участието на прокурора Стоян Димитров, като разгледа дело номер **305** по описа за **2020** година докладвано от съдия Луиза Христова, и за да се произнесе взе предвид следното:

Производството е по реда на чл.285, ал.1 от ЗИНЗС. Образувано е по касационна жалба на главна дирекция „Изпълнение на наказанията“ [населено място] срещу Решение № 3329/16.05.2019г. на АССГ, 38 състав по адм. дело № 4924/2018г., в частта, в която се осъжда ГДИН да заплати на С. А. Х. обезщетение за неимуществени вреди в размер на 150лв.

Касаторът твърди, че не е налице бездействие от страна ответника за извършване на дезинсекция и дератизация на помещенията на затвора в С.. В тази връзка са приложени договор за посочената дейност и протоколи за изпълнението му през целия исков период, протоколи за преустройство и ремонт на спални помещения и са изслушани свидетелски показания. Още повече, че поддържането на хигиена в помещенията е задължение и на самите им обитатели, което ищецът не е изпълнявал. Не се е възползвал и от възможността за подмяна и изпаряване на дюшеци и дрехи в осигурения за целта изпарител в затвора в С.. Т.е. налице е съпричиняване от страна ищеца, което първоинстанционният съд не е взел предвид при постановяване на решението. Поради това неправилно е приел, че мерките за десинсекция са недостатъчни ефикасни по причина изцяло в ГДИН. Горното не представлява и нечовешко и унизително отношение по смисъла на чл. 3 от ЗИНЗС. Не са доказани и вредите, доколкото липсват данни за негативно влияние върху психиката и физическото здраве на ищеца извън нормалното очаквано ограничение в местата за

лишаване от свобода. Липсва и причинно-следствена връзка между вреди и незаконосъобразно бездействие от страна на администрацията на затвора в С.. Поради това се претендира отмяна на процесното решение в оспорената част.

Ответникът - С. А. Х., редовно уведомен, не се явява и не се представлява и не изразява становище по жалбата.

Представителят на Софийска градска прокуратура моли жалбата да бъде отхвърлена като неоснователна.

АДМИНИСТРАТИВЕН СЪД С.-град, XIV-и касационен състав, като прецени събраните по делото доказателства и наведените касационни основания, прилагайки нормата на чл. 218 от АПК, приема за установено от фактическа и правна страна следното:

Касационната жалба е подадена в срока по чл. 211, ал. 1 АПК от надлежна страна, за която обжалваната част от съдебното решение е неблагоприятна, поради което е допустима. Разгледана по същество, е неоснователна.

Производството пред Административен съд София град е образувано по искова молба на С. А. Х. против Главна дирекция "Изпълнение на наказанията" (ГДИН) за присъждане на сумата от 2 000 лв., представляваща обезщетение за неимуществени вреди, претърпени от ищеца в периода 15.09.2017 г. - 27.04.2018 г. при престоя му в Затвора в [населено място] вследствие незаконосъобразни действия и бездействия на затворническата администрация по неосигуряване на задоволителни битови и санитарни условия – липса на достатъчно жилищна площ – по 2,6 кв.м. на човек и наличие на вредители в килията в нарушение на чл. 3 от ЗИНЗС. Претендираното обезщетение е за претърпените вследствие поставянето му при посочените условия вреди, изразяващи се в мъчение и унижително отношение.

Съдът е установил от фактическа страна, че в периода 14.09.2017 г. - 06.08.2018 г. С. А. Х. изтърпява в Затвора С. наложеното му с присъда наказание лишаване от свобода, като първоначално е постъпил в 8-ма група. На 26.09.2017г. е разпределен на територията на 11-та група. На 13.04.2018г. е разпределен в 12-та група и е настанен в спално помещение № 19, в което е пребивавал до 08.05.2018г., когато по негово желание е преместен в спално помещение № 2. В докладна записка на ИСДВР на XII-та група се посочва, че квадратурата на спално помещение №19 е 13,20 кв.м. без площта на санитарния възел, 16 кв.м. - с площта на санитарния възел. Капацитетът на спалното помещение е за 3-ма лишени от свобода, като е възможно в определени дни същия да бъде надвишен. С договор за извършване на дезинсекция и дератизация на сградите на ГДИН и териториалните ѝ служби с рег. №10815/08.11.2016г. е възложена дезинсекция и дератизация на сградите на ГДИН, вкл. затвора в С., за срок от 24 месеца, т.е. до 08.11.2018г. Договорено е конкретните услуги, предмет на договора, да се извършват както следва: 1.Дератизация – два пъти годишно; и 2.дезинсекция – шест пъти годишно, за което са представени съответни протоколи, включително в исковия период - от 21.09.2017г., 10.11.2017г., 23.11.2017г., 23.01.2018г. и 23.03.2018г. От справка за извършени ремонти и ремонтни дейности, изготвена от главния счетоводител на затвора, се установява, че през 2017г. е извършено преустройство на спалните помещения и е подменена дограмата на 12-та група. За времето на престоя на ищеца в спално помещение №19 на 12-та група затворническата администрация не съхранява поименни данни за лицата, с които е бил настанен той, нито посочва данни за броя им, поради динамиката на групите и ежедневната промяна на статуса на настанените лица. За установяване на тези обстоятелства, както и за

установяване на твърдените лоши хигиенни условия първоинстанционният съд съдът е изслушал гласни доказателства като е разпитал като свидетели две лица, с които ищецът е пребивавал в друга килия, когато е бил в XI-та група в различни моменти от периода 26.09.2017г. – 13.04.2018г. - Х. Д. Ф. и К. В. Т..

Първият свидетел посочва, че е бил настанен в спално помещение №6 в 11-та група и няма впечатления от спално помещение №19 в 12-та група, но счита, че мерките по дезинсекция не са достатъчни, тъй като на територията на целия затвор има много дървеници. Освен това зависи и от това дали затворниците поддържат чисто, а ищецът не чистел. Вторият свидетел е бил настанен заедно с ищеца в 12-та група, в съседното спално помещение №18. Той сочи, че всички спални помещения в групата са били добре ремонтирани, като във всяко, включително и в помещение №19, са били настанени по 4-ма човека. През два месеца идвали служители на фирмата за дезинсекция и напръскали препарат срещу дървениците, но самите те казвали, че това е неефективно. За да се постигне добър ефект е трябвало да се пръска с препарат през ден в продължение на месец. Някои от лишените от свобода си купували отрова срещу дървениците, но също нямало добър ефект. Д. на територията на 12-та група били толкова много, че не оставяли лишените от свобода да спят.

Съдът въз основа на установените факти по делото и анализа на относимите за правилното решаване на спора доказателства е направил извод за частична основателност и доказаност на ищцовата претенция. Приел е, че е налице незаконосъобразно бездействие на административния орган да осигури поносими условия на пребиваване в Затвора [населено място] по отношение на хигиенизирането на спалните помещения. Извършваната шест пъти годишно дезинсекция не била достатъчна да осигури ефективно и трайно прочистване на спалните помещения от дървеници. Съдът е счел, че ГДИН е бил длъжен да съобрази предмета на обществената поръчка с действителните нужди на местата за лишаване от свобода и да предвиди по-честа и ефективна дезинсекция или, установявайки неефективността на договорените услуги, да предприеме други мерки. Въз основа на това е направил извод, че това бездействие е в нарушение на чл. 3, ал.2 от ЗИНЗС. Относно размерът на обезщетението съдът е съобразил, че в претендирания период ищецът е пребивавал в различни спални помещения като битовите условия в тях са били добри, с изключение на тези в спално помещение № 19 на 12-та група. С оглед продължителността на пребиваването на ищеца в това помещение – 14 дни в претендирания период, и липсата на доказателства за причинени неимуществени вреди в повече от обичайните при подобен род битови условия (липса на възможност за сън), съдът е приел, че сумата от 150 лева е достатъчна в конкретния случай. За разликата до 2000 лева е приел иска за неоснователен.

Решението е валидно, допустимо и правилно. Не са налице сочените от касаторите отменителни основания. Съдът е изяснил напълно фактическата обстановка по делото, събрал е относимите за правилното решаване на спора доказателства, обсъдил ги е в тяхната взаимна връзка и във връзка с възраженията на страните и въз основа на това е направил верни правни изводи, които напълно се споделят от настоящата инстанция. Мотивираният извод за частична основателност на иска е в съответствие с фактически установеното.

Съгласно чл. 284, ал. 1 и 2 от ЗИНЗС държавата отговаря за вредите, причинени на лишени от свобода и задържани под стража от специализираните органи по изпълнение на наказанията в резултат на нарушения на чл. 3. В случаите по чл. 3, ал. 2

съдът взема предвид кумулативното въздействие върху лицето на условията, в които се е изтърпявало наказанието лишаване от свобода или задържането под стража, продължителността, както и други обстоятелства, които имат значение за правилното решаване на спора. Съгласно чл. 285 ЗИНЗС искът по чл. 284, ал. 1 се разглежда по реда на глава единадесета на АПК (чл. 203 и сл.), като искът се предявява пред административния съд по мястото на увреждането или по настоящия адрес на увредения срещу органите по чл. 284, ал. 1, от чиито актове, действия или бездействия са причинени вредите. В същото време чл. 205 АПК, приложим по силата на чл. 284, ал. 1 ЗИНЗС, изисква искът за обезщетение да се предявява срещу юридическото лице, представлявано от органа, от чийто незаконосъобразен акт, действие или бездействие са причинени вредите. Отговорността на държавата в лицето на държавен орган е гаранционно обезпечителна отговорност и затова пасивно легитимиран е държавният орган, с който длъжностното лице, причинител на вредата е в трудови или служебни правоотношения, от чиито актове действия или бездействия са причинени вредите или чиято дейност се възлага и обезпечава от името и за сметка на юридическото лице.

Неоснователни са доводите на касатора за нарушение на материалния закон. За квалифицирането на едно бездействие като незаконосъобразно е необходимо да бъде установено неизпълнение на фактическо действие от страна на административен орган или длъжностно лице от администрацията, като е необходимо да съществува нормативно установено задължение за изпълнение на това действие. Съгласно чл. 3, ал. 1 от ЗИНЗС осъдените и задържаните под стража не могат да бъдат подлагани на изтезания, на жестоко, нечовешко или унижително отношение. Съгласно ал. 2 на текста за нарушение на ал. 1 се смята и поставянето в неблагоприятни условия за изтърпяване на наказанието лишаване от свобода или задържането под стража, изразяващи се в неосигуряване на подходящи битови условия, които уронват човешкото достойнство или поражат чувство на страх, незащитеност или малоценност. Установяването на посочените от законодателя обстоятелства води до ангажиране на отговорността на държавата. ГДИН е този, който следва да докаже, че изнесените в исковата молба обстоятелства не кореспондират на действителността с всички допустими доказателства и доказателствени средства. В случая изнесените от ищеца факти, въз основа на които частично е уважен иска, не са опровергани.

Във връзка с размера на конкретното обезщетение, съдът правилно и обосновано е съобразил обективните условия и тяхното отражение върху конкретното лице, времетраенето на престоя в тези условия, въз основа на което изводът му за частична основателност на иска е в съответствие с фактически установеното и правилно прилагане на закона. Неоснователни са доводите на ГДИН за съпричиняване от страна ищеца на вредите, тъй като същият не поддържал килията в добро състояние, поради което при достатъчни усилия от страна на администрацията, в помещението имало дървеници. Първо, не е установено противоправно поведение в тази посока от ищеца в спално помещение №19, като свидетелските показания касаят впечатления на свидетеля от престоя на ищеца в килия № 6 за около 20 дни, в които са били заедно. Самият свидетел няма никаква представа за условията в килия № 19. Второ, дървениците, от които се оплаква ищеца, се хранят с кръв, поради което обичайно се намират около спалното бельо и леглото на човека. По делото няма никакви доказателства, че на ищеца е предоставена възможност за подмяна и изпаряване на дюшеци и дрехи в осигурения за целта изпарител в затвора в С.. Следва да се има

предвид, че ищецът е затворник, поради което той не може сам да реши кога и какво да подменя или да третира. За да се възползва от подобни методи за борба с дървениците, на него най-малкото следва да му е известно, че разполага с такава възможност, а доказателства в тази посока също не са представени. Още повече, че видно от показанията на другия свидетел, затворниците са си купували допълнително отрова, с която да пръскат. Следователно усилията на ГДИН да се справят с тези инсекти, не са били ефективни, достатъчни и съобразени с условията в затвора. Не се споделят и твърденията на касатора, че не са установени причинени на ищеца вреди, тъй като видно от показанията на другия свидетел, от дървениците не е могло да се спи през нощта, т.е. нередовната дезинсекция е оказвала влияние върху обитателите на килията, като е нарушавала възможността им за сън и почивка извън нормалното очаквано ограничение в местата за лишаване от свобода.

При така изложените съображения решението на съда като правилно и законосъобразно следва да бъде оставено в сила.

Водим от изложеното и на основание чл. 221, ал. 2, предл. първо от АПК Административен съд София град, XIV-ти касационен състав

РЕШИ:

ОСТАВЯ В СИЛА решение № 3329/16.05.2019г. на АССГ, 38 състав по адм. дело № 4924/2018г., в частта, в която се осъжда ГДИН да заплати на С. А. Х. обезщетение за неимуществени вреди в размер на 150лв.

Решението не подлежи на обжалване.

ПРЕДСЕДАТЕЛ:

ЧЛЕНОВЕ: